Knihovna pro geometrii v rovině

Jak se vytvářejí knihovny v jazyce TypeScript

Jiří Cihelka

Gymnázium Christiana Dopplera

5. března 2024

1/36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

2/36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

- Cíle mé ročníkové práce
- 2 Programovací jazyk TypeScript
- 3 Co jsou knihovny
- 4 Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Cíle mé ročníkové práce

Cíl práce

Vytvořit a publikovat knihovnu pro jazyk TypeScript, která bude efektivně využívat moderních nástrojů a která bude splňovat běžně očekávané standardy pro takovou knihovnu.

4/36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- Co jsou knihovny
- 4 Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Co je TypeScript?

Rozšíření jazyka JavaScript

Co je TypeScript?

- Rozšíření jazyka JavaScript
- Přidává statické typování

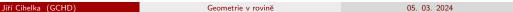
Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 6 / 36

Co je TypeScript?

- Rozšíření jazyka JavaScript
- Přidává statické typování
- Transpiluje se do JavaScriptu

6/36

Příklad - JavaScript

```
function filter(array, predicate) {
    var result = [];
    for (var i = 0; i < array.length; i++) {</pre>
        if (predicate(array[i])) {
            result.push(array[i]);
    return result;
```

Obrázek: Příklad implementace funkce filter[2] v jazyce JavaScript.

Příklad - TypeScript

```
function filter<T>(array: Array<T>, predicate: (value: T) =>
boolean): Array<T> {
   var result: Array<T> = [];
   for (var i = 0; i < array.length; i++) {
        if (predicate(array[i])) {
            result.push(array[i])
        }
    }
   return result;
}</pre>
```

Obrázek: Přepis funkce z předchozího slidu do TypeScriptu.

Příklad - TypeScript (moderní syntaxe)

```
function filter<T>(array: Array<T>, predicate: (item: T) =>
boolean): Array<T> {
   const result: Array<T> = [];
   for (const item of array) {
       if (predicate(item)) {
          result.push(item)
       }
   }
   return result;
}
```

Obrázek: Přepis funkce z předchozího slidu za použití moderní syntaxe.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 9 / 36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- Co jsou knihovny
- 4 Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Co jsou knihovny

Definice (Softwarová knihovna)

Knihovna je souhrn procedur, funkcí, konstant, datových typů a tříd, který může být využíván více počítačovými programy.[3]

11/36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

• Jsou znovupoužitelné (nezávislé na konkrétním programu)

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 12 / 36

- Jsou znovupoužitelné (nezávislé na konkrétním programu)
- Jsou stabilní (změny API jsou vzácné a verzované)

- Jsou znovupoužitelné (nezávislé na konkrétním programu)
- Jsou stabilní (změny API jsou vzácné a verzované)
- Jsou dokumentované (API je zdokumentováno)

12/36

- Jsou znovupoužitelné (nezávislé na konkrétním programu)
- Jsou stabilní (změny API jsou vzácné a verzované)
- Jsou dokumentované (API je zdokumentováno)
- Jsou testované

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 12 / 36

- Jsou znovupoužitelné (nezávislé na konkrétním programu)
- Jsou stabilní (změny API jsou vzácné a verzované)
- Jsou dokumentované (API je zdokumentováno)
- Jsou testované
- Jsou rozšířitelné (lze je rozšířovat bez změny API)

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 12 / 36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 13 / 36

Vývoj knihoven

Vývoj knihoven se příliš neliší od vývoje běžných velkých aplikací. Je na něm ale jednodušší ukázat důležité koncepty, které se nám mohou jevit při vývoji menších projektů zbytečné.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 14/36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- 3 Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

15/36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

Verzování - kód

Verzování kódu nám umožňuje:

- Uchovávat historii změn
- Spolupracovat na kódu
- Zpětně se vracet ke starším verzím v případě chyby

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 16 / 36

Verzování - Git

K verzování kódu knihovny jsem zvolil nástroj Git s webovou službou GitHub.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 17 / 36

Verzování - Git

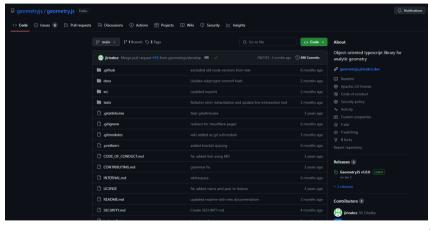
K verzování kódu knihovny jsem zvolil nástroj Git s webovou službou GitHub. Tuto kombinaci jsem zvolil převážně protože:

- Git je zdaleka nejpoužívanější nástroj pro verzování kódu na světě
- GitHub nabízí výhodné podmínky pro open-source projekty a vše, co potřebuji, je zdarma
- Projekt je snadno vyhledatelný a má přehlednou stránku repozitáře přímo na GitHubu

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 17 / 36

Verzování - Stránka projektu na GitHubu

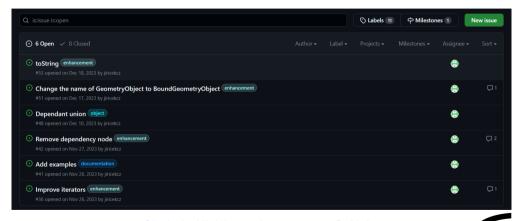

 Jiří Cihelka (GCHD)
 Geometrie v rovině
 05. 03. 2024
 18 / 36

Verzování - Stránka projektu na GitHubu

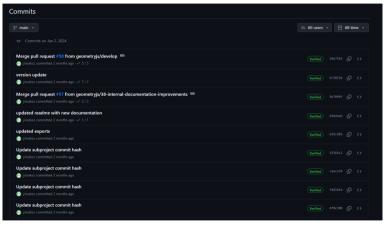

Obrázek: Ukázka správy issues na GitHubu

 Jiří Cihelka (GCHD)
 Geometrie v rovině
 05. 03. 2024
 18 / 36

Verzování - Stránka projektu na GitHubu

 Jiří Cihelka (GCHD)
 Geometrie v rovině
 05. 03. 2024
 18 / 36

Verzování - Vydání

Definice (Vydání)

Vydání (release) je označení určité verze kódu.

Číslování vydání

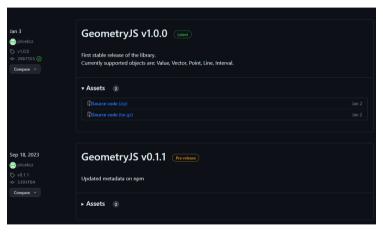
Standardní způsob číslování vydání je pomocí tzv. **Semantic Versioning**[1]

Zjednodušeně: MAJOR.MINOR.PATCH

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 19 / 36

Verzování - Ukázka vydání

Obrázek: Ukázka vydání na GitHubu

 Jiří Cihelka (GCHD)
 Geometrie v rovině
 05. 03. 2024
 20 / 36

- Cíle mé ročníkové práce
- 2 Programovací jazyk TypeScript
- Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 21 / 36

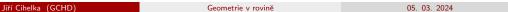
Správce balíčků

Definice (Správce balíčků)

Správce balíčků (package manager) je nástroj pro správu softwaru a jeho závislostí.[4]

22/36

Správce balíčků

Definice (Správce balíčků)

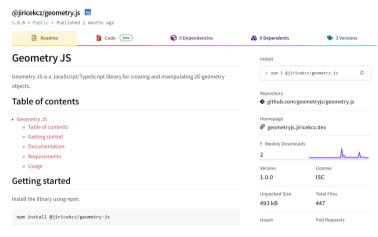
Správce balíčků (package manager) je nástroj pro správu softwaru a jeho závislostí.[4]

Správce balíčků umožní publikaci, instalaci a aktualizaci vydání knihovny.

22 / 36

Správce balíčků - Ukázka NPM

Obrázek: Ukázka správce balíčků NPM

 Jiří Cihelka (GCHD)
 Geometrie v rovině
 05. 03. 2024
 23 / 36

- Cíle mé ročníkové práce
- Programovací jazyk TypeScript
- 3 Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

24 / 36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

Automatizované testování

Automatizované testování

Automatizací testů si ušetříme práci a zároveň získáme jistotu, že naše knihovna funguje tak, jak má. Programy pro automatizované testování nám také mohou poskytnout informaci o pokrytí kódu testy.

25 / 36

Automatizované testování - Jest

Spouštěné lokálně v příkazové řádce

```
Test Suites: 28 passed, 28 total
Tests: 793 passed, 793 total
Snapshots: 0 total
Time: 7.31 s, estimated 9 s
Ran all test suites.
```

Obrázek: Výsledek automatizovaných testů pomocí Jestu.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 26 / 36

Automatizované testování - Jest

Automaticky spouštěné při pushi na GitHub

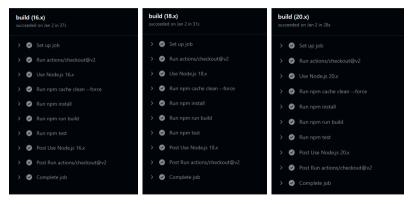
Obrázek: Výsledek "GitHub Actions" při pushi na GitHub.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

Automatizované testování - Jest

Automaticky spouštěné při pushi na GitHub

Obrázek: Podrobný výsledek testů při pushi na GitHub.

Obsah

- Cíle mé ročníkové práce
- 2 Programovací jazyk TypeScript
- 3 Co jsou knihovny
- Vývoj knihoven
 - Verzování
 - Správa závislostí a publikace
 - Automatizované testování
 - Programátorská a uživatelská dokumentace

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 28 / 36

Uživatelská dokumentace

Uživatelská dokumentace

Uživatelská dokumentace je důležitá pro uživatele knihovny, kteří se snaží pochopit, jak knihovnu používat. Měla by být jednoduchá a srozumitelná. Měla by zároveň popisovat jednotlivé funkce knihovny.

29 / 36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

Generování dokumentace z kódu

TypeDoc

TypeDoc je nástroj, který umožňuje generovat dokumentaci z kódu. Dokumentace je generována z komentářů v kódu.

30 / 36

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024

Ukázka komentáře v JSDoc syntaxi

```
declare function fibonacci(n: number): number;
```

Obrázek: Ukázka komentáře v JSDoc syntaxi.

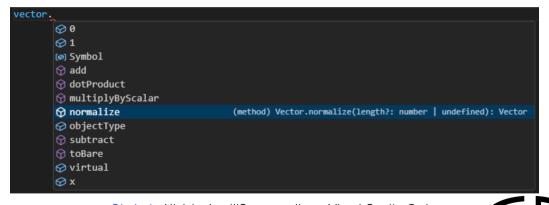
Ukázka metody normalize rozhraní Vector

```
/**
 * Normalizes the vector to a length, defaulting to 1, to create a
new vector.
 * @param length The length to normalize to.
 * @returns A new vector with the same direction as this vector and
the given length.
 */
normalize(length?: number): Vector;
```

Obrázek: Ukázka komentáře v JSDoc syntaxi z knihovny.

Ukázka metody normalize rozhraní Vector

Obrázek: Ukázka IntelliSense v editoru Visual Studio Code.

Ukázka metody normalize rozhraní Vector

```
normalize(length?: number | undefined): Vector
```

The length to normalize to.

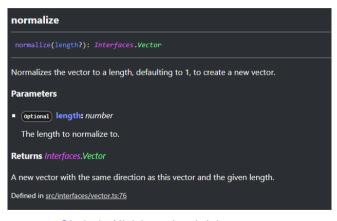
Normalizes the vector to a length, defaulting to 1, to create a new vector.

@returns — A new vector with the same direction as this vector and the given length.

Obrázek: Ukázka detailu IntelliSense v editoru Visual Studio Code.

Ukázka metody normalize rozhraní Vector

Obrázek: Ukázka webové dokumentace.

Programátorská dokumentace

Programátorská dokumentace

GitHub Wiki

Programátorská dokumentace je důležitá pro vývojáře, kteří chtějí přispívat do knihovny. Měla by obsahovat informace o tom, jak knihovnu spravovat, jak ji testovat a jak ji publikovat. Také by měla obsahovat informace o tom, jak knihovnu rozšířit.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05. 03. 2024 33/36

Programátorská dokumentace

GitHub Wiki

Programátorská dokumentace

Programátorská dokumentace je důležitá pro vývojáře, kteří chtějí přispívat do knihovny. Měla by obsahovat informace o tom, jak knihovnu spravovat, jak ji testovat a jak ji publikovat. Také by měla obsahovat informace o tom, jak knihovnu rozšířit.

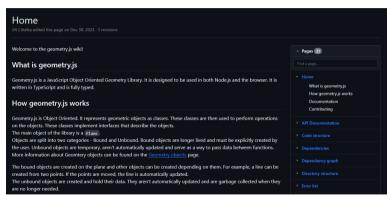
GitHub Wiki

GitHub Wiki je jednoduchý nástroj, který umožňuje vytvářet programátorskou dokumentaci. Je součástí každého repozitáře na GitHubu.

Jiří Cihelka (GCHD) Geometrie v rovině 05, 03, 2024 33 / 36

Programátorská dokumentace

Obrázek: Ukázka domovské stránky GitHub Wiki.

Zdroje I

Tom Preston-Werner.

Semantic versioning 2.0.0.

https://semver.org/spec/v2.0.0.html.

Wikipedia contributors.

Filter (higher-order function) — Wikipedia, the free encyclopedia.

https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Filter_(higher-order_function)&oldid=1080346575, 2022.

[Online; accessed 3-March-2024].

Zdroje II

Wikipedie.

Knihovna (programování) — wikipedie: Otevřená encyklopedie.

https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Knihovna_(programov%C3%A1n%C3%AD)&oldid=23265368, 2023.
[Online: navštíveno 03. 03. 2024].

Wikipedie.

Správce balíčků — wikipedie: Otevřená encyklopedie.

https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Spr%C3%A1vce_bal%C3%AD%C4%8Dk%C5%AF&oldid=23024887, 2023.

[Online; navštíveno 03. 03. 2024].

